

ל' תשרי ה'תשע"ג 4.10.13

מגזין מס' 248

שבת פרשת נח/ראש חודש מר חשון
קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

הכתבס הלאומי

יגעת ומצאת - תאמין!

כשרצה רבנו הזקן לברך את ר' יקותיאל ליעפלער בעשירות, אמר שאינו חפץ בזה, שלא תמרידו העשירות מלימוד החסידות והתעסקות בעבודה, וכשרצה לברכו באריכות ימים אמר: "אך לא בחיי-איכרים ש"עיניים להם ולא יראו, אוזניים להם ולא ישמעו", לא רואים אלוקות ולא שומעים אלוקות".

(על פי 'היום-יום' ו' חשון)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

אף פעם לא מאוחר

רבי עקיבא, התנא הגדול, היה עד שנתו הארבעים בור גמור בידיעת התורה ובכל הקשור ליהדותו. עובדת היותו בן גרים עם הארץ העצימה בו את תחושת הזרות והניכור לכל ענין יהודי שורשי. מסופר עליו כי סלידתו מלומדי תורה ושומרי מצוות היתה כה עזה, עד שהיה נוהג לומר: מי יתן לי תלמיד חכם ואשכנו כחמור (שפגיעתה הקשה של נשיכת החמור חמורה ומשברת עצם).

אף על פי כן, כאשר גמלה בלבו ההחלטה ללמוד תורה, כבש תסכולו ורגשי נחיתותו ולא נרתע מלבצע תפנית חדה בחייו. על אף גילו המבוגר, לא בוש לילך אצל ה'מלמד' להתחיל את לימודו מן היסודות ממש. בגיל 40 החל הוא משנן את האל"ף בי"ת בחברתם ובמחיצתם של זאטוטים רכים בשנים.

באחת משיחותיו, אמר הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו:

אין עוני אלא בדעת

"...אודות רבי עקיבא מספרת הגמרא: כאשר החל הוא

ללמוד תורה, לא ידע האם יצליח בלימודו אם לאו. יתירה מכך - חייו היו קשים בכלל בהיותו עני מרוד. אלא שלמד מטיפות מים ואבן; שלמרות שהאבן הינה חומר קשה ואילו טיפות המים רכות, מכל מקום כאשר טיפות המים נופלות על האבן תדיר, יום אחרי יום ללא הרף, סוף סוף שוחקות הן את האבן הקשה.

המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר

מתופעת שחיקת האבן על ידי המים למד רבי עקיבא שכך יהיה הדבר, ואף בטוח יותר, גם בנוגע אליו. מבלי הבט על הקשיים הנראים בדרכו של השואף להפוך לתלמיד חכם, באם רק יתחיל ללמוד ברצון חזק וללא הרף, ימים שבועות חודשים ושנים - סופו לנצח ולהיות לתלמיד חכם. וכך אכן היה בסופו של דבר, רבי עקיבא היה לאחד מגדולי התנאים.

זאת ועוד, מספרת הגמרא, לפני כן היה רבי עקיבא עני ואילו לאחר מכן, כאשר התמסר כולו ללימוד התורה בלבד ולא חשב על כל דבר אחר, הצליחו הקב"ה ונעשה לעשיר גדול.

לרצות באמת

וזהו מוסר השכל לכל תלמיד הניגש ללימודים ונדמה לו שהדבר כרוך בקשיים גדולים; או שקשה לו לקלוט את החומר הנלמד, ועולים בו ספקות שמי יודע האם יצליח בלימודו; או שחושב מי יודע האם הדבר יביא לו תועלת בחייו...

... אם רק רוצים באמת ללמוד, ועוסקים בזה ברצון תקיף – מובטחים שיצליחו בלימוד, ולאחר מכן מצליחים גם בכל שאר העניינים. וכפירוש רש"י על הכתוב "אם בחוקתי תלכו גו" – שתהיו עמלים בתורה, שאז יקוימו בכם כל הברכות המפורטות בפרשה..."

(על פי ליקוטי שיחות, חלק ב' ע"מ 553)

גם בדברי ימיה של תורת החסידות ישנו סיפור אודות יהודי פשוט שבפשוטים, שהפך בחייו לאות ולדוגמא ליכולת הטמונה בכל אדם לפעול שינוי גמור באורח חייו, עד כדי יצירת מהפך מהותי באישיותו מן הקצה אל הקצה.

בקונטרס 'לימוד החסידות' מספר האדמו"ר הקודם, הרבי הרי"צ:

התרחבות והתפשטות לימוד החסידות

"בימי כ"ק (כבוד קדושת) אדמו"ר האמצעי התרומם קרן האברכים (הנשואים) הצעירים בידיעת החסידות. אחרי דרישתו של הרבי כי כל האברכים הסמוכים על שולחן אביהם או חותניהם יעשו להם קביעות ללמוד בכל יום דא"ח (דברי אלוקים חיים – מאמרי חסידות, הנאמרים או נכתבים על ידי אדמו"רי חב"ד בלבד) לא פחות משלוש שעות ביום. הנה במשך הזמן התרבו בכל עיר ומושב כמה וכמה אברכים יודעי דבר בתורת החסידות.

כעבור מספר שנים התרבו המשכילים בידיעת דא"ח

ורבים מהם נעשו למשפיעים ומלמדים בעיירות, בכפרים ובישובים שונים. מה שפעל רושם עז בעדת חסידי חב"ד, כי נתרבו בעלי הידיעה והעסק בתורת החסידות.

חנווני מוכר מלח

בעיר ליעפלי גר אחד מחסידי כ"ק רבנו הזקן (בעל התניא), חנווני מוכר מלח. ור' יקותיאל שמו. הוא היה אחד העובדים הידועים... (מבעלי הרצינות הכנה בעבודת התפילה), אבל השגתו בידיעת התורה בכלל ותורת החסידות בפרט, היתה מצומצמת ביותר.

פעם עבר בליעפלי אחד האברכים המשפיעים והתעכב שם כשבוע, ובכל יום ויום היה חוזר (בפני ציבור השומעים) מאמר של כ"ק אדמו"ר האמצעי בעל פה. במאמרים ההם נתבארו עניינים עמוקים עיוניים ביותר. ובהיות האברך בעל כשרון נפלא בהשכלה והשגה ונוסף לזה דברן נפלא, אשר כל הגה היוצא מפיו היה מחוטב וברור מילולו, הנה פעל רושם עז על כל השומעים.

אמנם החסיד ר' יקותיאל, בהיותו בעל שכל לא גדול, לא הבין את המאמרים ההם. הדבר נגע אל לבו במאוד ודיכא את רוחו, והיה שפל בעיני עצמו מזה ומייסר ומוכיח את עצמו בקריאת שמות של בוז.

שומע ואינו מבין

החסיד המשכיל הנודע ר' שמואל דוב מבאריסוב סיפר את אשר שמע מהחסיד ר' יקותיאל בעצמו בענין זה. הגע עצמך, אמר ר' יקותיאל לר' שמואל דוב, אנכי הייתי אז כבן ארבעים. וכחמש עשרה שנה הייתי הולך לרבנו הזקן בעל התניא, ובכל משך שנים אלה למדתי לפי כחי. והנה חדשה נהיתה, בא אברך צעיר, אפרוח ממש, 'חוזר' מאמרי אדמו"ר בזמרה ובחיות. ואני שומע ואיני מבין. מרגיש אנכי כי העניינים עמוקים במאוד, עניינים נפלאים, אבל אני אינני יודע מאומה.

בכל יום ויום, מספר ר' יקותיאל, כשהנני שומע

לפניו מכל אשר עבר עלי בביתי, כי עבר דרך עירנו ליעפלי אחד האברכים המשפיעים וחזר המאמרים ששמע בליובאוויטש. את המאמרים הרגילים הבנתי, אבל את אותם מאמרים שנתבארו בהם הענינים העמוקים לא הבנתי. כמו כן סיפרתי כי המאמר האחרון שנאמר בשבת זו הבנתי, אך את ביאורו לא הבנתי.

בכח הרצון להטות הנפש

כ"ק אדמו"ר ענה: אין לך דבר העומד בפני הרצון. ובאר לי שהגם ש'רצון' הוא גם כן רק כח הנפש ולא עצם הנפש, אבל בכחו גם להטות את הנפש לגלות גילויים עצמיים בפתיחת הכוחות העצמיים והתפתחות החושים; ובפרט בנוגע לכוחות שלמטה מן הרצון כמו שכל ומידות, הנה הרצון פועל עליהם בגזירה ופקודה בדרך כח עליון; וכאשר רוצים באמת אזי גם החושים מתרחבים.

כאשר שמעתי מכ"ק אדמו"ר כי אין הדבר תלוי אלא ברצוני, החלטתי להשאר בליובאוויטש עד אשר אתחיל להבין. העברתי הודעה למשפחתי על ידי העוברים ושבים דרך ליעפלי כי איזה זמן אתעכב, ובינתיים ינהלו בני הבית את החנות בעצמם. כארבעה חודשים יגעתי ביגיעה עצומה, ביגיעת נפש וביגיעת בשר; להרגיל את עצמי לחשוב ענין אחד כמה שעות רצופות, וביגיעת נפש לחזור על ענין אחד כמה עשירות פעמים.

טובה גדולה עשה לי האברך אפרים מסמיליאן. כי היה חוזר איתי המאמרים כמה פעמים בזה אחר זה, עד אשר יכולתי להתעמק בהבנתם. בדרך כלל הייתי מתבודד באחד משני המקומות - במרתף אשר מתחת לבית הכנסת הגדול, או על גבי התקרה מתחת לגג בית הכנסת. בחודש תשרי הוא הרגשתי עצמי כבריה חדשה. ותודה לא-ל רחצתי את ה'קדרה' - מירקתי עצמי ונעשיתי כלי לקבלה, ונסעתי לביתי.

מענין הוא במאוד, ממשיך ומספר הרבי הריי"ץ, כל

ה'חזרה' מפי האברך, שומע ואינני מבין, נעשה בשרי חידודים חידודים. כל מאמר ומאמר דכאני כמכתש במדוכה, וקראתי את עצמי בכל השמות של בוז, ואש הוצת בקרבי לידע את המאמרים להבינם ולהשיגם. בקשתי את האברך כי יחזור לפני עוד פעם ועוד פעם, וגם השתדל להסבירני - וראשי עלי כבול עץ ומוחי אטום מלקבל כל אשר יסבירני האברך.

שלשה שבועות עכבתי את האברך בביתי. בימים ההם הפקדתי את ניהול החנות בידי בני ביתי ושמתי לילות כימים לייגע את עצמי בהבנת הענינים אשר למדני האברך. אבל לדאבון לבבי לא עשיתי פרי. האברך נסע, ואנכי נשארתי כספינה בלב ים. עניתי בצום, בכיתי בכי רב באמירת תהילים, אבל אין שום תועלת... והלכתי לליובאוויטש (היה זה כבר בימי נשיאותו של אדמו"ר האמצעי, בנו וממלא מקומו של בעל התניא).

בכי מעומק הלב

בבואי לליובאוויטש, נוכחתי לראות כי במשך התשעה חודשים שחלפו מעת היותי שם נתהווה עולם חדש: כחמישה ששה מניינים אברכים שוקדים יום יום שעות ארוכות בלימוד החסידות. חוזרים המאמרים ומסבירים זה לזה.

לליובאוויטש באתי ביום הרביעי לשבוע. בשבת קודש קודם קבלת שבת אמר הרבי מאמר, ובשבת קודש קודם מנחה אמר ביאור על המאמר (שנאמר קודם קבלת שבת). את המאמר הבנתי וגם חזרתי מקצתו בעל פה, אבל את הביאור לא הבנתי, ומה נפלאתי כי האברכים ידעו גם את הביאור. צער גדול הצטערתי על אשר לא הבנתי את הביאור, וכל הלילה בכיתי מעומקי לבבי, וצמתי כל היום.

ביום השני כשנכנסתי ל'יחידות' (שיחה אישית עם הרבי בה מתקשר החסיד לרבו בכל נימי נפשו), סיפרתי

אשר נאמר והתרחש באותה היחידות שהיתה לו לחסיד ר' יקותיאל מליעפלי אצל כ"ק אדמו"ר האמצעי טרם נסיעתו לביתו, ואין כאן מקומו. אבל גם מהדברים האמורים משתקף היטב מהלך רוחם של החסידים בימים ההם – כשנכנס ליחידות ושמע כי אין הדבר תלוי אלא ברצון, הנה לא זז ממקומו עד אשר תיקן את החסר אצלו, מבלי להתחשב כלל בכמה יגיעה ועבודה עלה לו הדבר.

מאמרים וספר מיוחד לכל סוג וסוג מהחסידים

סבי אדמו"ר מוהר"ש מספר לבנו אדמו"ר הרש"ב, כי סבו אדמו"ר האמצעי היה מחלק את החסידים העוסקים בידיעת תורת החסידות ובעבודה לכמה פלוגות. היינו שמלבד החלוקה הכללית ל'משכילים' ו'עובדים', היה מחלק עוד כל אחת מהן לכמה פלוגות, כמה סוגים ב'משכילים' וכמה סוגים ב'עובדים'. ולכל סוג וסוג מהמשכילים והעובדים כתב עבורם מאמרים וספר מיוחד. לסוג מהעובדים כתב ספר 'שערי תשובה' חלק ראשון, וחלק שני לסוג אחר, וחלק שלישי לסוג אחר. כן בסוגי המשכילים, לסוג אחד כתב ספר 'שער האמונה' ולסוג השני ספר 'עטרת ראש', ולסוג המעולה ביותר ספר 'אמרי בינה'. הספרים 'שער היחוד' ו'שערי אורה' הם כלליים ונכתבו עבור כל החסידים, כי 'שער היחוד' הוא המפתח של תורת החסידות, ו'שערי אורה' הוא האל"ף בי"ת של תורת החסידות.

ספר אמרי בינה נכתב עבור ר' יקותיאל ליעפליער

פעם אחת שאל אבי אדמו"ר הרש"ב את אביו אדמו"ר מוהר"ש איזו שאלה בהבנת הדברים ב'אמרי בינה' שער הקריאת שמע בו מבואר ענין הלחם, השמן והיין שבתורה; הנגלה שבתורה, הסוד שבתורה וסודי הסודות שבה; הגלוי והסתום והמוצק שביניהם; והשיב לו על שאלתו והסביר לו הענין.

לאחר מכן אמר סבי לאבי: את הספר 'אמרי בינה' כתב אדמו"ר האמצעי עבור החסיד ר' יקותיאל ליעפליער. הוא, ר' יקותיאל, היה בול עץ – והגם שזכה ליחידות אצל כ"ק רבנו הזקן, יחידות שהיתה עשירה בתוכן, אבל מכל מקום – 'ראש אי אפשר להעמיד' – אף שהיה לו לב מלא רגש והתפלל בהתעוררות טובה. כשחזר אדמו"ר האמצעי והתיישב בליובאוויטש, והתחיל להתעסק עם האברכים בלימוד תורת החסידות, התקנא בהם ר' יקותיאל והשתוקק גם כן להבין, ויגע ביגיעה עצומה עד

שהביא עצמו להשגת הענינים הדקים ביותר.

פעם הוקשה לי, מספר סבי, ענין ב'אמרי בינה', שער התפילין, בענין אור ישר ואור חוזר, ובענין התהוות החכמה מלמעלה מן החכמה, ויגעתי בזה הרבה. נכנסתי ליחידות לאבי אדמו"ר הצמח צדק והרצאתי שאלותיי. ענה לי: כעת נמצא כאן החסיד ר' יקותיאל ליעפליער, והרבה לספר אודותיו, ובתוך הדברים סיפר לי כי הספר 'אמרי בינה' כתב אדמו"ר האמצעי עבורו. שאל אותו את שאלותיך וכל אשר יגיד תספר לי, ואז אשיב ואבאר לך.

יגעת ומצאת תאמין

דרכו של ר' יקותיאל היתה להאריך בתפילה, וציוויתי ליוסף מרדכי, אחד המשרתים, שיודיעני כאשר יסיים ר' יקותיאל את תפילתו. כאשר הוגד לי כי גמר תפילתו, נכנסתי אליו לבית הכנסת והרצאתי לפניו שאלתי. הוא התבונן כשעתא חדא (באריכות ובכובד ראש) ואמר: אני הנני חנווני, ודרכו של חנווני כשמבקשים אצלו סחורה ויש לו מה ליתן, קובע ומקבל המחיר תחילה ואח"כ נותן הסחורה. הסחורה יש לי, תן המחיר ואתן הסחורה.

שאלתיו מה הוא המחיר, וענני כי חפץ שאחזור לפניו המאמר שנאמר בשבת, אבאר לו כל ענין שאינו מבין, ובמה שלא אדע לבאר בעצמי אשאל את אבי, והסכמת. אז ענה לי על שאלתי בטוב טעם ודעת בסדר מסודר

אשר לא האמנתי למשמע אוזניי כי הדברים האלה יוצאים מפי איש כזה שהיה בינוני ואפשר גם פשוט בידיעת גליא (הנגלה) שבתורה. וראה זה פלא, בכל העניינים היותר עמוקים בקבלה ובחסידות, דיבר בהם לרווחה בהסברים רחבים ובהעמקה גדולה.

כשהרצאתי הדברים שהסביר לי החסיד ר' יקותיאל לפני אבי אדמו"ר הצמח צדק, אמר: החסיד ר' יקותיאל ליעפלער הוא מופת חי על מאמר רז"ל יגעת ומצאת. הרבה יגע, אבל מצא הרבה.

להקשיב עם כל האיברים

בערב ההוא בא אלי החסיד ר' יקותיאל כדי שאתן לו מחיר הסחורה כפי שסוכם בינינו, וחזרתי לפניו המאמר. הוא הקשיב קשב רב. היה זה מחזה נפלא לראות חסיד זקן המאזין כל כולו לחזרת מאמר – כל איבריו הקשיבו והרגישו את הדברים הנאמרים. כשסיימתי חזרת המאמר ביקש כי ארחם עליו וכי אחזור המאמר לפניו עוד פעם השכם בבוקר המחרת, והבטחתי וגם קיימתי. ורק אז התחיל לסדר שאלותיו, שבנוגע לרובן הוצרכתי לשאול את אבי. ושבוע של עונג היה לי אז בשאלות ותשובות ההן.

ומן העת ההיא, הנה בכל עת בוא החסיד ר' יקותיאל לליובאוויטש הייתי מתענג בחברתו. הוא זכר כל אשר ראה למן היום הראשון בו הגיע לאדמו"ר הזקן לליאזנא בקיץ תקנ"ו. ומרגלא בפומיה (היה שגור בפיו): לפני היכנסי ליחידות, מתהלך אני כל השבוע תפוס במחשבות אודות היחידות שתהיה לי עם הרבי. ומתייגע אני לסדר לעצמי בראש מה בדיוק אני רוצה. ר' יקותיאל זכר לפרטי פרטים בזכרונו הצלול את כל הפעמים בהן היה ביחידות אצל אדמו"ר הזקן, אצל בנו אדמו"ר האמצעי ואצל נכדו אדמו"ר הצמח צדק. היתה לו ברכה מכ"ק רבנו הזקן לאריכות ימים, ואכן חי קרוב למאה שנים.

החסיד ר' שמואל דוב מבאריסוב הפליג לפני אבי אדמו"ר הרש"ב בשבח החושים והכישרונות של החסיד ר' יקותיאל מליעפלי ואמר כי משכיל נפלא ועמקן חריף ומסודר כזה לא ראה, ומעלה נפלאה היתה לו לאהוב את היגיעה במושכלות אהבה עצמית, ובאופן שלא הרתיע אותו שום דבר. כשהיה מעיין באיזה ענין היה סוגר עיניו ואוטם אוזניו, ולא היה מבלבל אותו שום דבר בעולם.

הסיפורים, אמר לי אבי אדמו"ר הרש"ב, אודות הפלגת כישרונות וחושי החסיד ר' יקותיאל מליעפלי אשר שמעתי מאבי אדמו"ר מוהר"ש, ואשר לכל זה הגיע על ידי יגיעה עצומה, וביגיעתו פעל להפך עצמו מבול עץ לבעל כישרונות וחושים נפלאים – עשו עלי רושם גדול בנוגע לסדר עבודתי.

הארכתי בכל זה כדי לבאר את האמת הגמורה כי על ידי עבודה ויגיעה יכולים להגיע למעלות היותר עליונות במעלת ידיעת המושכלות, ואין הדבר תלוי אלא באדם עצמו.

לימוד החסידות – צו השעה

המורם מכל האמור, כי אלו האומרים שאי אפשר לנברא לעמוד על בוריין של הדברים, היא דעה כוזבת המונעת בר בעבודת ה' יתברך.

ואשרי האיש הבוחר בחיים של לימוד תורת החסידות ועבודת הלב ויגיעת המוח. וידע נאמנה כי האלוקים עשה את האדם ישר ונתן לו מוח ולב להשכיל ולהבין, לאהוב ולרחם. אשר כל הכוחות והחושים צריכים לשעבד לעבודת ה': בבירור המידות וזיכוכם, בלימוד התורה, בעבודה שבלב ובקיום המצוות מעשיות ברגש של חיות פנימי.

סוף דבר, אשר אף אם באיזה עשיריות שנים מלפנים היה אפשר להיות ירא שמים גם בלי לימוד וידיעת תורת החסידות, הנה עתה בדורנו זה ובימים הללו נשתנו פני

הדברים בתכלית. רוח זרה מנשבת בכל השדרות ואוירת המתירנות בכל משלה, כאילו נשתנו מעשה בראשית. עד כי ישנם כאלה היודעים לספר כי השכינה אינה, כדברי חז"ל, במערב, כי אם במזרח – ובכולם – כל מיני בעלי דעה מציגים את מרכולתם כאילו שכינה מדברת מתוך גרונם. הנה עתה לימוד החסידות **מוכרח** הוא להורות דרכי החיים ו**נוגע בנפש** ממש.

הירא את דבר ה' וחפץ בחיים טובים ונעימים בנעימת נועם אלוקי בזה ובבא (בגשמיות וברוחניות) – עליו

לקבוע עתים לתורת החסידות, ללמדה על מנת לשמור לעשות ולקיים את הנלמד בעבודה ובהנהגה בפועל. ואין להסתפק בלימוד ועבודה עם עצמו, אלא יש לקיים את מצוות אהבת ישראל ולעורר גם את מכיריו ומיודעיו ללמוד את תורת החסידות. ומזמן לזמן להתוועד באהבת רעים אהובים לחזק את דרכי החסידות, אשר בזה יראו אור כי טוב ויתברכו בכל טוב.

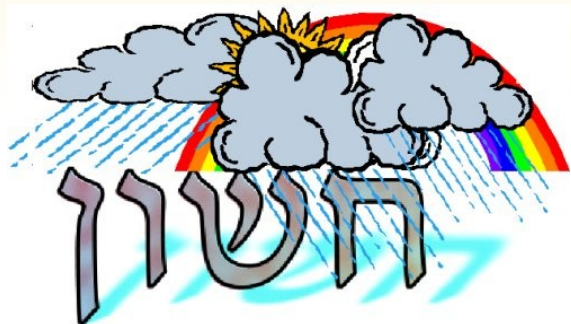
(על פי 'קונטרס לימוד החסידות' – לאדמו"ר הריי"צ ע"מ 28 ואילך)

לוח שיעורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

יום	עיר	כתובת	שעה	הערות	איש קשר
חמישי כ"ט תשרי 3/10/13	ירושלים	'שמיא' נחלאות, רח' עזרא רפאל 25 (ליד אגריפס)	21:00	שיעור שבועי	ברלה קרומבי 054-9-457-145
שלישי ד' מר חשון 8/10/13	תל אביב	'ממעל ממש' רח' המלך ג'ורג' 15, חניה מרח' טשרניחובסקי	21:00	שיעור שבועי	חנוך וינר 054-770-88-57
רביעי ה' מר חשון 9/10/13	זכרון יעקב	אולם תכלית (מתנ"ס זכרון) דרך אהרן 4	20:30	אחת לשבועיים	רויטל 050-8-634-107
שני י' מר חשון 14/10/13	באר שבע	בית הכנסת על שם קדושי אושוויץ רח' אברהם אבינו 2	20:30	אחת לשבועיים	אריאל רונטל 054-472-49-06
רביעי י"ב מר חשון 16/10/13	פתח תקוה	רח' פינחס חגין 7 כפר גנים (מאחורי קניון גנים)	21:30	אחת לשבועיים	סיגל 050-6-255-376 רצוי sms

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

בהגיע חודש חשוון, כאשר מתחילים ימי המעשה של כל השנה - מעשה דייקא (דוקא), שהוא הכח היותר תחתון במדריגה, והרי כל מה שלמטה יותר, הולך ופוחת ענין ההתכללות והולך וגובר הפירוד - צריכים בני ישראל לקחת עמם את ההתאחדות וההתכללות של חודש תשרי ולהמשיכה על כל השנה כולה.

ובפשטות - שלא יהיה פירוד אצל בני ישראל בין איש לרעהו, ועל דרך זה אצל כל אחד ואחד מבני ישראל גופא - שלא יהיה פירוד בין נפשו האלוקית לנפשו הבהמית, ועד שפועלים ענין האחדות גם בארץ (מדברי הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו).

"מר" משמעותו טיפת מים, ככתוב "הן גויים כמר מדלי" (ישעיהו מ').

בחודש חשוון, בתום שבע שנות עבודה, נשלמה בנייתו של בית המקדש הראשון על ידי שלמה המלך, ככתוב "ובשנה האחת עשרה בירח בול הוא החודש השמיני כלה הבית לכל דבריו ולכל משפטיו, ויבנהו שבע שנים...". עם בניית בית המקדש, רוכזה לראשונה עבודת ה' במקום אחד, ונוספה קדושה לקדושתה של ירושלים. עיר הקודש הפכה מאז למרכז הרוחני של ארץ ישראל שממנו יוצאת אורה לעולם כולו.

חודש חשוון הינו החודש השני בשנה למניין החודשים מתשרי, והשמיני למניין התורה מניסן.

במקרא נקרא החודש בשם "החודש השמיני" או "ירח בול".

מזלו של החודש הוא עקרב - "שבימים אלה צמא העולם לגשם כעקרב שהוא צמא למים".

כיון שבחודש זה אין ימי שמחה ומועד ואף ארעו בו כמה צרות רעות ומרות לישראל, ניתוספה בשל כך תוספת לשמו - מר חשוון. טעם נוסף ועיקרי לשם זה, על שם מי הגשמים שהעולם מצפה וצמא להם בחודש זה.

להלן הימים המיוחדים בחודש חשוון, אודות חלקם נרחיב את הדיבור לכשיהיו סמוכים יותר:

י"א חשוון - יום פטירת רחל אמנו אשת יעקב שנפטרה בהיותם בדרכם לארץ ישראל ונקברה בבית לחם, ככתוב "ותמת רחל ותיקבר בדרך אפרתה, היא בית לחם...".

בספר ירמיהו מסופר אודות תחינת רחל לה' המבקשת רחמים על בניה שעה שיעברו בסמוך לקברה, מובלים מארצם הכבושה לגלותם בבבל - "כה אמר ה', קול ברמה נשמע, נהי, בכי תמרורים, רחל מבכה על בניה, מאנה להינחם... מנעי קולך מבכי ועינייך מדמעה, כי יש שכר לפעולתך, נאום ה', ושבו בנים לגבולם".

כ' חשוון - יום הולדת אדמו"ר מוהרש"ב, רבי שלום דובער (השישי בשושלת אדמו"רי חב"ד), בשנת תרכ"א.

ב' חשוון - מיום זה והלאה אומרים 'תחנון' כרגיל.
ז' חשוון - מבקשים על הגשמים - לקראת החורף הקרב אנו מזכירים בתפילת העמידה בקשה מאת ה' על הגשם. את הבקשה הראשונה לשנה גשומה, הנקראת אזכרת גשמים, התחלנו להזכיר כבר בחג שמחת תורה. אמנם כדי להקל שיבתם של עולי הרגל לביתם (אלו שעלו לירושלים בחג הסוכות ממקומות מרוחקים), נדחתה בקשת הגשמים בפועל ע"י חכמים לז' חשוון, עד שאחרון עולי הרגל יגיע לביתו. בקשת הגשמים תיאמר בתפילות חודשי החורף עד חג הפסח (אזי נתחיל לבקש אודות ירידת הטל בחודשי הקיץ).

הסיפור השבועי

תיבה בסערה

אלה היו ימיה הראשונים של מלחמת העולם השנייה, בשנת תרצ"ט (1939). ממשלת בריטניה החליטה לפזר את תלמידי בתי הספר בלונדון בכפרים המרוחקים והמוגנים, כדי שלא יהיו חשופים להפצצות על עיר הבירה. בחלקו של הכפר שיפורד עלה בית הספר היהודי, שהילדים שלמדו בו באו מבתיים שומרי תורה ומצוות. מנהלת בית הספר, הד"ר יהודית גרינפלד, וכמה מחנכים מצוות בית הספר התקשו להסביר לתושבים מהו יהודי ומדוע התנהגותם של הילדים שונה כל כך. בעיני מקצת התושבים היתה המילה 'יהודים' מושג תנ"כי היסטורי, המתאר נוודים העושים את דרכם במדבר. אחרים סברו שיהודים הם יצורים בעלי קרניים. אשה אחת אף הביעה את הפתעתה באומרה לילד שנשלח אליה: "אבל אין לכם קרניים..."

יהודית ואנשי הצוות החליטו לעבור מבית לבית ולהסביר לתושבים האדיבים, בעלי הכוונות הטובות, את פשר התנהגותם החריגה של הילדים. הם הסבירו למקומיים כי רבים מהילדים הם פליטים שבאו מגרמניה ומאוסטרייה, בלי הוריהם, ועדיין אינם שולטים היטב בשפה האנגלית, ולכן גם אינם מסוגלים להסביר את פשר מנהגיהם.

הילדים, הסבירו המנהלת והמורים, חונכו לשמור על מצוות דתם, ואל לכפריים להיעלב מכך. היה צורך להסביר גם את פשר ספרי התפילה המלווים את הילדים לכל מקום, או הבגד המצוייץ שהבנים לובשים. עם כל ההסברים עדיין חשו התושבים תרעומת כלפי הילדים, אלא שהדבר לא ארך זמן רב. כעבור ימים מעטים, כבדרך פלא, התהפך הגלגל ויחסם של התושבים אל הילדים השתנה מן הקצה אל הקצה.

ההתרגשות בכפר הקטן שיפורד באנגליה היתה גדולה. אנשי הכפר, איכרים נוצרים תמימים, החליטו לקבל לחסותם כחמש מאות ילדי בית ספר מלונדון, כדי להצילם מסכנות המלחמה. כל בית הכין חדר מיוחד בעבור הילד או הילדה שיהיו מעתה בני בית לכל דבר. לאחר קבלת הפנים הרשמית חולקו הילדים בבתי מארחיהם. המארחים השתדלו לעשות ככל יכולתם כדי להנעים לילדים את המעבר. כל משפחה ערכה ארוחת ערב חגיגית בעבור הילד או הילדה, כמיטב המסורת בשיפורד. אך כאן נכונה להם הפתעה. כאילו תיאמו זאת מראש, סירבו הילדים בכל הבתים לטעום מן הארוחה הדשנה. הם מלמלו 'תודה' בשפה רפה, התנצלו שאינם רעבים והעדיפו לשתות כוס תה.

בבוא יום השבת גברה והלכה תמיהתם של המארחים. הם לא יכלו להבין מדוע הילדים השקטים והמנומסים אינם נענים לבקשה להדליק אור, מסרבים לאחוז פנס ולהביא דבר מה מהחצר, או לגשת למכולת לקנות מצרך נחוץ כלשהו.

לקראת יום ראשון נערך הכומר לקלוט את חמש מאות הילדים שבוודאי יבואו לכנסייה. ספסלים מיוחדים הוכנו בעבורם. אך לתדהמתו, איש מהם לא בא. התברר כי כל אחד ואחת מהילדים מצא תירוץ כלשהו כדי להישאר בבית ולהימנע מלהתלוות אל המארחים בדרכם לכנסייה. ביום ראשון בערב, בעוד הילדים ישנים את שנתם, נאספו אנשי הכפר לדיון במצב. כל משפחה סיפרה על ההתנהגות ה'מוזרה' של הילד או הילדה שמתארחים בביתה, והסערה גברה והלכה. רבים טענו כי רומו וכי יש לשלוח את הילדים בחזרה ללונדון ולבקש להחליפם בילדים 'נורמליים'. המתח סביב ענין הילדים היה רב.

העם היהודי, מצאו כאן חמש מאות ילדים יהודים מפלט ומחסה והיו בידיים נאמנות.

השנים האלה קשרו קשר עז בין אנשי הכפר ובין 'ילדיהם' היהודים. הקשר הזה לא נמוג גם לאחר שהסתיימה המלחמה. כאשר גדלו הילדים והקימו בית בישראל אפשר היה לראות זוג מבוגרים נוצרים כאורחי כבוד בחתונה יהודית שמחה. בכל עת שהזדמנו 'הילדים' לסביבת הכפר שיפורד, היו נכנסים לשאול בשלום המשפחות ה'מאמצות' שהטיבו עמם.

בספרה 'גלות באפרים ירוקים' הד"ר יהודית גרינפלד משווה את בית הספר שלה באותם ימים ל'תיבת נח' השטה בשלום מעל גלי הסערה הגדולה של שנאת היהודים באירופה. סיפורה מזכיר שדוקא נאמנות למורשת ודבקות באמונה מעוררות ידידות וכבוד מצד אומות העולם.

התברר שהתנהגותם השקטה, הצנועה והאחראית של הילדים כבשה את לבם של מאמצייהם. על אף היותם קטנים וחסרי ניסיון סייעו ככל יכולתם בעבודות הבית והמשק, לא ביקשו לעצמם דבר וידעו להודות על כל מה שנעשה בעבורם.

כעבור זמן קצר נרתמו הכפריים לסייע לילדים כדי שיוכלו להקפיד על המצוות. הם הזמינו מהעיר מצרכי מזון כשרים ולמדו להכין לילדים ארוחות כשרות. בבוא יום השבת היו מכבים מעצמם את האור בחדר השינה של הילדים. על חבלי הכביסה התנופפו בגדי ה'ארבע כנפות'. וכאשר פעם אחת שכחה ילדה ביום הכיפורים להחליף את נעליה לנעלי בד, הזכירה לה זאת בעלת הבית שלה.

במשך שש שנים גדלו הילדים בבתי מאמצייהם הכפריים. בתקופה שבה היה העולם שטוף באנטישמיות ובשעה שתעשיית ההשמדה של הנאצים ועוזריהם טבחה בבני

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת נח

תיבת נח

הקב”ה רואה ”כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ” ומחליט להביא מבול אשר ישמיד את כל היצורים שעל פני האדמה. הוא מצוה את נח (דור עשירי למין האנושי), הצדיק והתמים היחיד בדורו, לבנות תיבה באמצעותה ינצלו, הוא ובני ביתו וכן נציגים מכל המינים שבעולם החי, מן השיטפון שעומד לשטוף את העולם.

התיבה, כך מצוה ה’, תבנה תאים תאים מעצי גופר, ותצופה בזפת למניעת חדירת מים מבית ומחוץ. אורכה שלוש מאות אמה, רוחבה חמישים אמה וגובהה שלוש אמה (אמה = כחצי מטר). מבנה התיבה הולך וצר כלפי מעלה ומסתתים בגג ששטחו אמה על אמה.

לתיבה תהינה שלוש קומות, חלון אחד ופתח בצידה. הקומה העליונה למגורי אדם, האמצעית לבעלי החיים והתחתונה לאיסוף הפסולת.

ה’ מצוה את נח להכניס לתיבה שבע מכל מין מהבהמות הטהורות, וכן לדאוג למזון שיספיק לשהות ממושכת בתיבה הסגורה.

נח והנלווים אליו נכנסים לתיבה

כדי לאפשר לדור החוטא להתעורר ולשוב בינתיים בתשובה, מתמשכת בניית התיבה לעיני הבריות על פני 120 שנה. אולם אנשי הדור אינם שועים לאזהרותיו של נח ואף מלגלגים על התעסקותו בבניית התיבה הגדולה.

שבעה ימים לפני המבול, שוב קורא האלוקים לנח ומצוה עליו להתארגן לכניסה לתיבה. בגיל 600, מלווה באשתו, בבניו ובכלותיו, מתייצב נח לצד התיבה שבנה,

ומקבל את כל בעלי החיים המגיעים בדרך נס אל התיבה. מן הבהמה, החיה והעוף הטהורים, מגיעים שבעה שבעה מכל מין – זכר ונקבה, ומבעלי החיים שאינם טהורים שניים מכל מין.

ביום שבעה עשר לחודש מרחשון, בשנת 1,656 לבריאת העולם, מתחיל המבול.

מי המבול

מבול הגשמים נמשך ארבעים יום, ונושא את התיבה מעלה מעלה על פני המים ההולכים וגובהים. גם לאחר שפוסקים גשמי המבול, ממשיכים מי התהום לנבוע עד אשר מכסים המים חמש עשרה אמות מעל ההר הגבוה ביותר. במשך זמן זה נכחדים כל היצורים שעל פני האדמה, מלבד הדגים.

בתום מאה וחמישים ימי המבול, מתחיל תהליך ירידת המים, והם יורדים והולכים עד אשר נחה התיבה על ראש הר אררט. בחלוף ארבעים יום נוספים פותח נח לראשונה את חלון התיבה, ושולח את העורב לבדוק האם ניתן כבר לצאת מן התיבה. אלא שהעורב חוזר מיד. שבעה ימים לאחר מכן שולח נח את היונה, אך גם היא חוזרת. הוא ממתין שבעה ימים נוספים ושולח את היונה בפעם השנייה. הפעם מתמהמהת היונה ולעת ערב, בשובה אל התיבה כשעלה זית בפיה, מבין נח כי אכן כלו המים. לאחר שבעה ימים נוספים, כאשר שולח הוא שוב את היונה, מוצאת היא הפעם מדרך לרגליה ואינה שבה עוד.

עתה מסיר נח את מכסה התיבה ורואה במו עיניו כי אכן יבשו פני האדמה.

היציאה מן התיבה

צאצאי נח ובניו והעמים שהתהוו וקמו מהם.

מרידת דור הפלגה

כאלף שנים לאחר המבול, מתרבה המין האנושי במאד, אלא שעדיין יושבים כולם בבקעת שנוער, מרוכזים באזור אחד ומדברים שפה אחת.

והנה, ברבות השנים עולה בדעתם למרוד בקב"ה ולהקים מגדל אשר יגיע (לפי הבנתם) עד השמים. כדי למנוע מהם כוונתם לבנות מקור עוצמה אנושי כתחליף לאלוקות, משבש ה' אחדותם ומבלבל שפתם. כתוצאה מכך נפוצים הם מתוך מחלוקות ומריבות לאזורי מחיה נפרדים ומרוחקים זה מזה.

על שם פילוגם ופיזורם נקרא הדור – 'דור הפלגה', והמקום בו נבללה שפתם – 'בבל'.

עשר דורות מנח עד אברהם אבינו

לאחר סיפור מעשה דור הפלגה ועונשו, ממשיכה התורה ומפרטת את תולדות עשרת הדורות שיצאו מנח. למן שם בן נח ועד לידת אברהם אבינו (באותם ימים היה עדיין שמו אברם). אברם בן תרח נושא לאשה את שרי (הלא היא שרה אמנו... מדברי חז"ל במדרשים אנו למדים פרטים רבים אודות סיפור חיי אברהם: תחילתם תהיה וחיפוש עד שהגיע להכרה בא-ל אחד, והמשכם מאבק באלילות והפצת שם ה' בעולם).

בסוף הפרשה מסופר אודות יציאת תרח ומשפחתו (ובתוכם בנו אברם ואשתו שרי וכן לוט נכדו) מאור כשדים אל ארץ כנען. בהיותם בדרך, מת תרח בחרן והוא בן 205.

ה' מצוה את נח לצאת מן התיבה, הוא ומשפחתו וכל בעלי החיים שהיו בה (שיתפזרו על פני כל הארץ, כדי) לקיים את העולם מחדש.

בצאתו מן התיבה, בונה נח מזבח ומעלה עליו קרבנות לה' מבעלי החיים הטהורים (שלצורך זה הוכנסו מהם שבעה שבעה לתיבה). קרבנותיו מתקבלים לרצון לפני ה'. עתה מודיעו ה' ומבטיחו אשר גם אם ישובו בני האדם להשחית דרכם, לא יביא עוד כליה על העולם. כסימן להבטחתו כי לא יהיה עוד מבול על הארץ נותן ה' את אות הקשת בענן.

ה' מברך את נח ובניו כי יפרו וירבו על פני האדמה ומתיר להם אכילת בשר בעלי החיים (אך אוסר את האכילה משרם בעודם חיים). כמו כן, באותה שעה, נאסר על בני נח הריגת אדם.

נח מתגולל בשכרות

נח מגדל ענבים, מגלה את טעמו המשובח של היין ושותה ממנו לשוכרה. חם, בנו הרשע, מגלה את אביו מתגולל בשכרותו באהלו כשהוא ערום, וממהר לספר זאת לאחיו. שני אחיו, שם ויפת, הסולדים מגסתו של חם, נוטלים בגד ונכנסים אל האוהל בהליכה לאחור ומכסים את אביהם מבלי לראותו במערומיו.

כשמקיץ נח מיינו ומבין את אשר התרחש, מקלל הוא נמרצות את חם ומברך את שם ואת יפת.

נח חי 950 שנה.

שלשלת צאצאי נח ובניו

כאן מפרטת התורה בקצרה את השתלשלות הדורות של

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

YouTube

עזרה ראשונה לנפוש

סדר התנ"ך

חסידות על הפרשה נח

רבים' של עסקי הפרנסה ישטפו אותו.

(מתוך ליקוטי-שיחות, כרך א, עמ' 7-8)

צדקות שלימה

"נח איש צדיק תמים היה בדורותיו"

צדיק - צדקתו בקיום רצון ה' יתברך היתה באופן
דתמים - בתמימות ובשלימות, במשך כל היום, לא רק
בשעה שלמד והתפלל אלא גם בשעה שאכל ושתה וכו'.

(משיחת הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו)

כשמתמקדים בעיקר מתרומם גם הטפל
"בוא אתה וכל ביתך אל התיבה"

הפירוש ב'לבוא' אל תיבות התורה והתפילה הוא -
ידיעה ברורה ומוחלטת שהעיקר הוא תורה ותפילה,
ואילו כל שאר עניני האדם הגשמיים (כדוגמת פרנסה)
טפלים ומשניים.

בשעה שהכרה זו קבועה בנפש האדם - אזי גם
העיסוק הטפל והמשני עצמו נהפך להיות חלק מעבודת
הבורא (או על כל פנים אמצעי לה), ואין חשש שה'מים

שבת שלום!!!

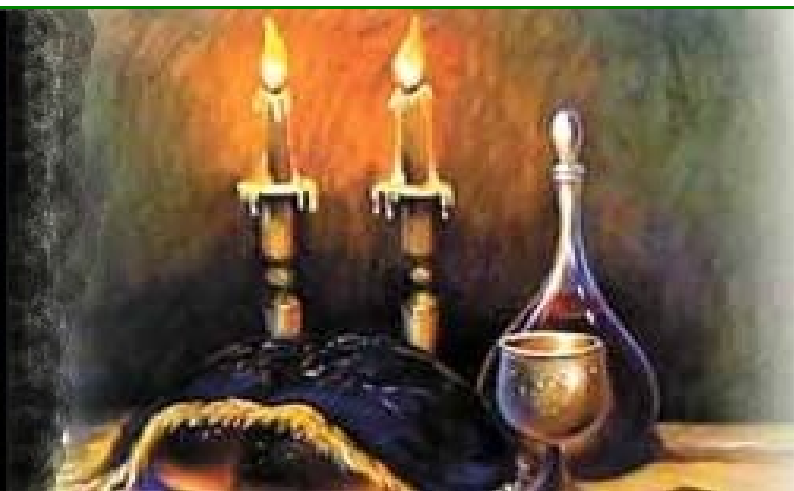
ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו

tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
18:56	17:45	י-ם
18:57	17:59	ת"א
18:57	17:50	חיפה
18:58	18:01	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.
נא לשמור על קדושת הגיליון